

Kansallispuistojen ja retkeilyalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset

Metsähallitus, luontopalvelut
yhteistyössä
Metsäntutkimuslaitoksen kanssa 2009

Kuva: Reijo Kuosmanen.

Tiivistelmä

Metsähallitus on ensimmäistä kertaa selvittänyt kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden sekä muutaman muun matkailullisesti merkittävän suojelualan käyttäjien rahankäytöstä syntyvät paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset. Vaikutukset on laskettu Metsähallituksen luontopalveluiden ja Metsäntutkimuslaitoksen yhteistyössä kehittämällä menetelmällä, joka perustuu Yhdysvalloissa käytössä olevaan MGM2-malliin. Menetelmässä hyödynnetään käyntikertatietoja, kävijöiden rahankäyttötietoja sekä rahan kiertämistä paikallistaloudessa kuvaavia kertoimia. Raportissa esitetyt vaikutukset eivät kuvaa kohdealueen kokonaisarvoa, vaan kävijöiden rahankäytöstä alueelle syntyviä rahavirtoja ja niihin liittyviä työpaikkoja.

Vuoden 2008 käyntimäärillä ja uusimpien käytössä olevien kävijätutkimustietojen avulla arvioituna kansallispuistojen kävijöiden rahankäytön tulovaikutukset olivat yhteensä 70,1 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 893 henkilötyövuotta. Valtion retkeilyalueilla vastaavat luvut olivat 16,9 milj. euroa ja 217 htv. Tulokset osoittavat, että valtion kansallispuistoihin ja retkeilyalueisiin sijoittamat varat saadaan takaisin moninkertaisesti paikallisena elinkeinotoimintana ja työpaikkoina.

Jatkossa paikallistaloudellisia vaikutuksia seurataan vuosittain. Tässä esitettävät laskelmat tarkentuvat tulevana vuosina, kun alueilta saadaan lisää kävijätutkimustietoa.

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
2 Käytetty menetelmä lyhyesti	2
3 Rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset	5
4 Tulosten luotettavuus ja virhelähteet.....	5
5 Tulosten tulkinta ja käyttö.....	6
6 Usein kysytyjä kysymyksiä.....	7
Kirjallisuus	8
Liite 1. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset kansallispuistoittain	9
Liite 2. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset valtion retkeilyalueilla	11
Liite 3. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset muutamilla muilla suojelualueilla.....	12
Liite 4. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset kaikilla alueilla	13
Liite 5. Seitsemän alueen kustannus-tuottosuhte	15
Liite 6. Tutkimuksessa käytettyjä käsitteitä	16

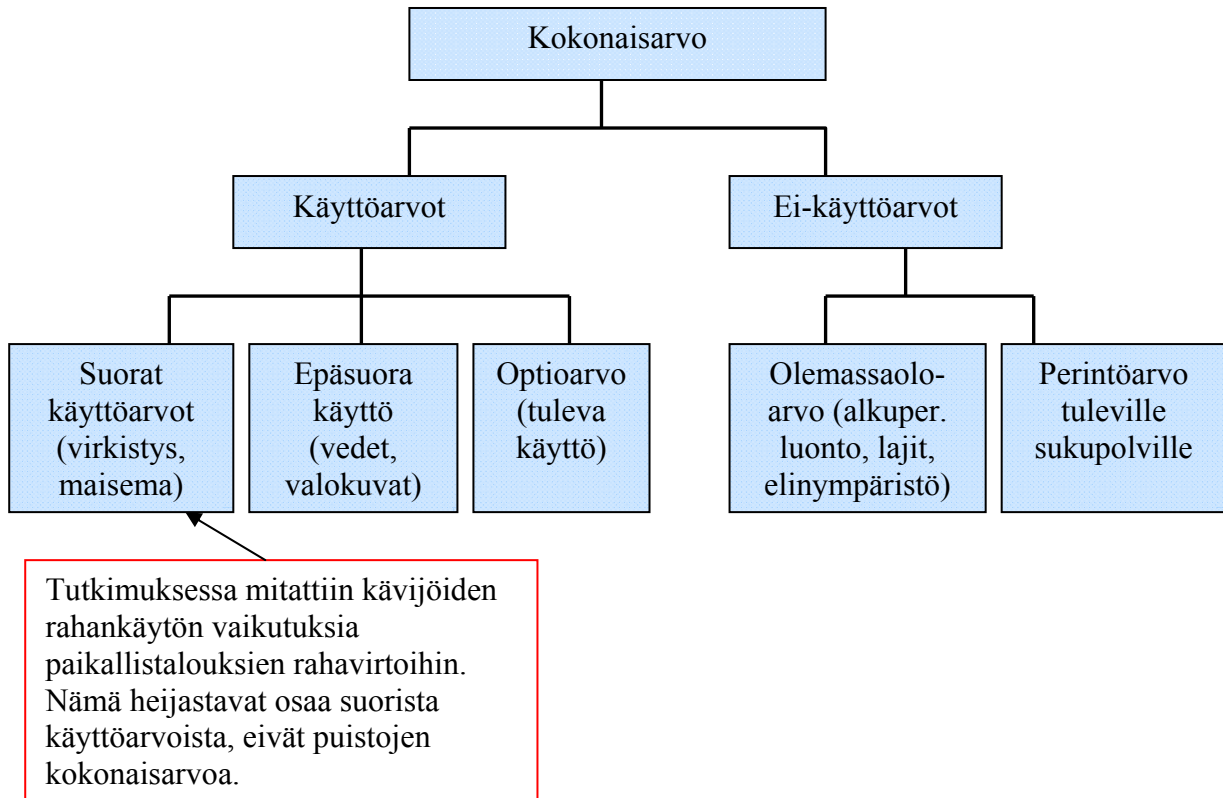
1 Johdanto

Metsähallituksen luontopalvelut hoitaa luonnonsuojelu-, erämaa-, retkeily- ja muita erityisalueita, yhteensä yli seitsemää miljoonaa hehtaaria valtion maita ja vesiä, jotka ovat merkittävä osa Suomi-kuvaa. Luontopalvelut luo toiminnallaan aktiivisesti edellytyksiä luonnon virkistyskäytölle ja matkailuelinkeinolle hallinnoimillaan alueilla. Toiminta rahoitetaan valtion talousarviosta myönnettyin varoin. Kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden käyntimäärät ovat olleet kasvussa koko 2000-luvun ja vuonna 2008 näille alueille tehtiin yhteensä 2,1 miljoonaa käyntiä (Metsähallitus 2009).

Tässä raportissa esitellään ensimmäistä kertaa kaikkien Suomen kansallispuistojen (35) ja valtion retkeilyalueiden (7) sekä muutaman muun matkailullisesti merkittävän suojelualan käyttäjien rahankäytöstä syntyvät paikallistaloudelliset tulo- ja työllisyysvaikutukset. Vaikutukset on laskettu Metsähallituksen luontopalveluiden ja Metsätutkimuslaitoksen yhteistyössä kehittämällä menetelmällä, joka perustuu alueiden käyntikertatietoihin, kävijöiden rahankäyttöön sekä rahan kiertämistä paikallistaloudessa kuvaaviin kertoimiin.

Jatkossa paikallistaloudellisia vaikutuksia seurataan vuosittain. Tässä esitettävät laskelmat ovat ensimmäisiä arvioita, jotka tarkentuvat tulevina vuosina, kun alueilta saadaan lisää kävijätutkimustietoa. Kävijätutkimusten lisäksi oleellisessa osassa vaikutusten laskennassa ovat Metsähallituksen keräämät alueittaiset käyntimäärätiedot sekä Tilastokeskuksen panos-tuotostauluista johdetut rahankäytön kertautumista alueella kuvaavat kertoimet.

Tuloksia tarkasteltaessa on huomioitava, että menetelmällä lasketut vaikutukset sisältävät ainoastaan kohteissa käyneiden kävijöiden rahankäytöstä alueelle syntyvät rahavirrat ja niihin liittyvät työpaikat. Tulokset eivät siten kuvaa kohdealueen kokonaisarvoa (kuva 1). Jos kansallispuistojen ja valtion retkeilyalueiden muutkin hyödyt (esim. luonnon monimuotoisuuden säilyminen, terveysvaikutukset, vaikutukset Suomi-kuvalle) pystyttäisiin mittaamaan samalla tavalla, olisivat vaikutukset huomattavasti tässä raportoituja suuremmat.

Kuva 1. Kansallispuiston kokonaisarvon muodostuminen.

2 Käytetty menetelmä lyhyesti

Tässä raportissa esitetyt kansallispuistojen, retkeilyalueiden ja muutaman muun suojelualueen virkistyskäytön vuosittaiset tulo- ja työllisyysvaikutukset on laskettu Excel-pohjaisella paikallistaloudellisten vaikutusten arviointisovelluksella, joka pohjautuu Yhdysvalloissa käytössä olevaan MGM2 (Money generation model) -menetelmään (Stynes ym. 2000, MGM2 2009). Menetelmällä voidaan arvioida kansallispuistojen ja muiden luontoalueiden kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset vertailukelpoisesti.

Yksinkertaistettuna menetelmässä kerrotaan keskenään kolme tekijää:

- *Käyntimäärä*
- *Keskimääräinen rahankäyttö / käynti*
- *Panos-tuotostaulukoista johdetut paikallistaloutta kuvaavat kertoimet*

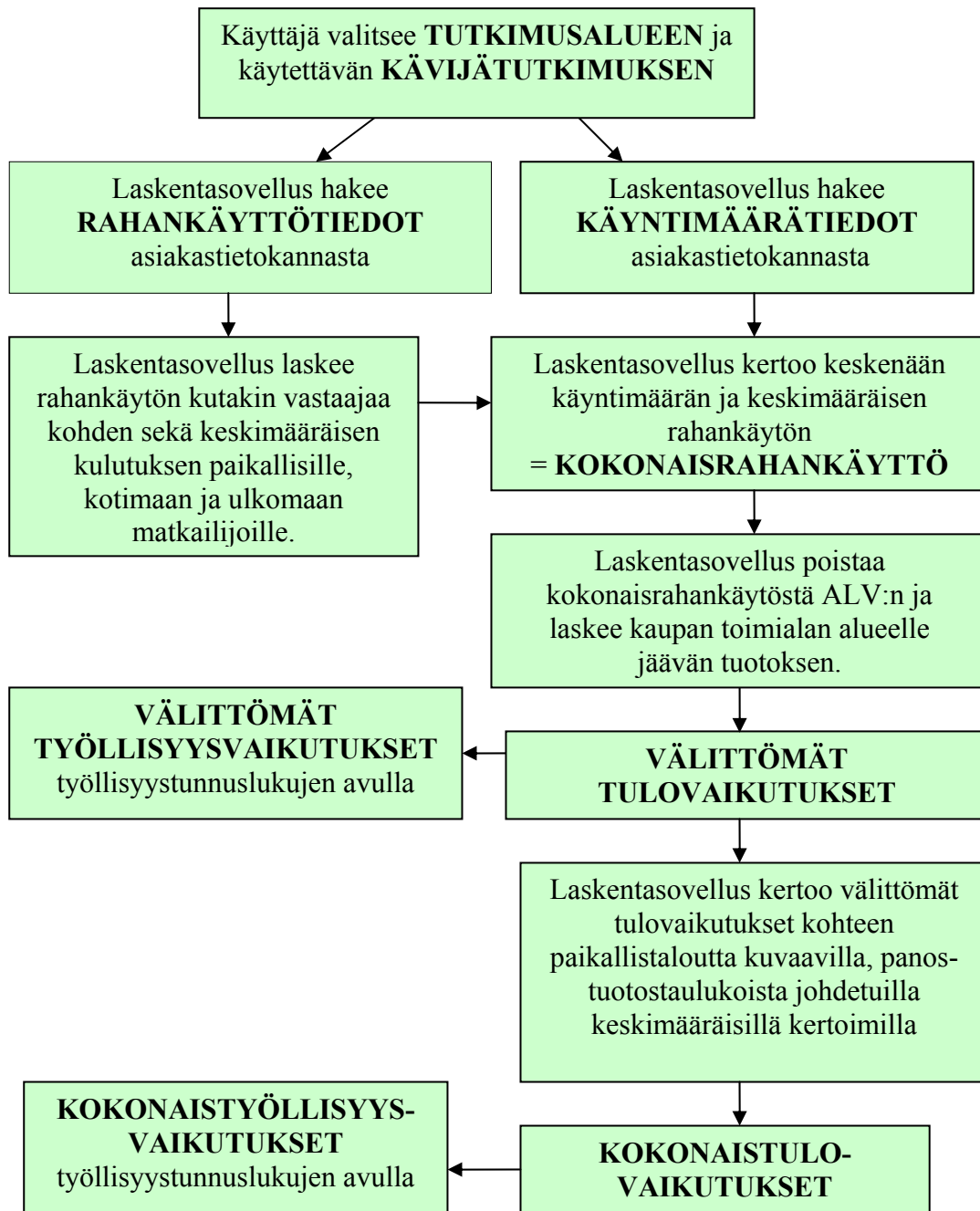
Tuloksena saadaan tulovaikutukset alueelle, joista voidaan edelleen johtaa työllisyysvaikutukset työllisyyden ja tuotoksen suhdelukujen avulla.

Menetelmän taustalla on Metsähallituksen kävijäseuranta (ks. Kajala ym. 2009). Metsähallitus arvioi käyntimääriä alueiltaan vuosittain laskurien, käsin laskennan, vieraskirjamerkintöjen ja henkilökunnan arvioiden perusteella. Vakiomuotoisia kävijätutkimuksia tehdään kansallispuistoissa ja valtion retkeilyalueilla noin viiden vuoden välein. Kävijätutkimuksessa selvitetään muiden kysymysten ohella, paljonko rahaa vastaajat ovat kohteen lähialueella käyttäneet eri menolajeihin, kuten majoitukseen, kauppaan ja ohjelmapalveluihin. Lähialue on määritelty kullekin kohteelle erikseen ja se sisältää aina kohteen sijaintikunnan / -kunnat. Lisäksi lähialueeseen voi sisältyä harkinnan mukaan muita lähikuntia, mikäli esimerkiksi lähimmät palvelut ovat muussa kuin sijaintikunnassa.

Ennen vaikutusten laskentaa rahankäyttötiedoista poistetaan arvonlisävero ja mahdolliset seuruekohtaiset kulut muunnetaan kävijäkohtaisiksi kuluiksi. Lisäksi mahdollisen pakettimatkan kulut jyvitetään eri menolajeihin ja matkailukeskuskohteissa rahankäyttö lasketaan yhtä käyntiä kohden¹. Kun alueelle jäävä menolajeittainen rahankäyttö on saatu selville, kerrotaan näin saadut välittömät vaikutukset panos-tuotostauluista johdetuilla toimialoittaisilla kertoimilla kokonaisvaikutusten saamiseksi. Kokonaisvaikutusten laskentaa varten puistot on jaettu neljään luokkaan (maaseutu, taajama/tiheä asutus, pääkaupunkiseutu, matkailukeskus) lähialueen asukastiheyden ja talousalueen erityispiirteiden perusteella (ks. Chang 2001). Kullekin luokalle on laskettu keskimääräiset välittömien vaikutusten kertautumista kuvaavat kertoimet sekä työllisyysuhdeluvut. Laskennan lähtökohtana on käytetty Tilastokeskuksen maakunnallisista panos-tuotostaulukoista 21 puistolle johdettuja paikallisia panos-tuotostaulukoita ja laajennettua panos-tuotostaulua (ks. Vatanen 2001, Huhtala ym. 2009). Kertoimet sisältävät myös kotitalouksien tulonkäytöstä syntyneet johdetut (laajennetut) vaikutukset. Laskentaprosessin eteneminen ja -sovelluksen työvaiheet on esitetty kuvassa 2.

Metsähallituksen kävijätutkimuksen rahankäyttökysymyksen muotoilua parannettiin vuonna 2008. Vaikutusten arviointiin käytetty laskentasovellus on rakennettu toimimaan uusitun kysymysmuodon pohjalta, joten sovelluksella on voitu laskea tarkat menolajiperusteiset vaikutukset niille alueille, joilla kävijätutkimus on tehty vuonna 2008 tai 2009. Muille alueille vaikutukset on laskettu joko vanhempien kyseisille alueille tehtyjen kävijätutkimusten perusteella tai samankaltaisten alueiden kävijätutkimuksia hyödyntäen. Vastaavien kohteiden kävijätutkimustietoja on hyödynnetty pääsääntöisesti niillä alueille, joilla ei ole vielä tehty rahankäyttökysymyksen sisältävää kävijätutkimusta. Näin saatu tulos on suuntaa-antava arvio, joka tarkentuu, kun kävijätutkimustieto lisääntyy.

¹ Kaikissa kohteissa menoja tiedustellaan koko lähialueella oleskelun ajalta, mutta matkailukeskuksissa (esimerkiksi Pyhä-Luosto) on todennäköistä, että vastaaja oleskelee matkailukeskuksen alueella useita päiviä ja käy matkallaan puistossa useita kertoja rekisteröityen näin käyntimääräseurantaan useamman kerran.

Kuva 2. Paikallistaloudellisten vaikutusten laskentaprosessi.

3 Rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset

Vuoden 2008 käyntimäärillä ja uusimpien käytössä olevien kävijätutkimustietojen avulla arvioituna kansallispuistojen kävijöiden rahankäytön tulovaikutukset olivat yhteensä 70,1 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 893 henkilötyövuotta. Valtion retkeilyalueilla vastaavat lukemat olivat 16,9 milj. euroa ja 217 htv.

Kaikkien kansallispuistojen käytön vaikutukset on esitetty liitteessä 1, valtion retkeilyalueiden vaikutukset liitteessä 2 ja joidenkin muiden luontopalvelujen hallinnoimien, matkailullisesti merkittävien suojelualueiden vaikutukset liitteessä 3. Liitteeseen 4 on koottu kaikkien alueiden vaikutukset. Tulokset osoittavat, että valtion kansallispuistoihin ja valtion retkeilyalueisiin sijoittamat varat saadaan takaisin moninkertaisesti paikallisena elinkeinotoimintana ja työpaikkoina. Tuloksista ei voida suoraan erottaa tarkasteltavan kansallispuiston tai retkeilyalueen vaikutusta muista lähialueen matkailullisista vetovoimatekijöistä. Alueiden merkitys paikallistaloudellisten vaikutusten tuottajana tarkentuu, kun tuloksia tarkastellaan kävijöiden matkakohdepäätöksen perusteella. Neljännessä ja viidennessä sarakkeessa on kunkin alueen kohdalla esitetty niiden kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat vaikutukset, joille tarkasteltava alue oli matkan tärkein kohde. Kunkin taulukon viimeisessä sarakkeessa on kerrottu, mitä kävijätutkimusta arvioinnissa on käytetty. Taulukoista nähdään, että vaikutusten alueittaiset erot ovat suuret. Suurimmat vaikutukset (14,2 milj. euroa / 183 htv) syntyvät Oulangan kansallispuiston kävijöiden rahankäytöstä. Eroja aiheuttavat niin käyntimäärät kuin puistojen erilaiset luonteet: lähivirkistyskohteissa (esimerkiksi Nuuksio, Sipoonkorpi) kävijöiden rahankäyttö on vähäisempää kuin niissä kohteissa, joissa kävijät majoittuvat. Lisäksi alueiden palvelutarjonta eli rahankäyttömahdollisuudet vaihtelevat.

4 Tulosten luotettavuus ja virhelähteet

Monista aiemmista vaikuttavuustutkimuksista poiketen kaikki tässä raportissa esitetyt tulokset on tuotettu samalla menetelmällä, joten tulokset ovat vertailukelpoisia niin alueiden kesken kuin vuosien välillä.

Raportissa esitettyjen paikallistaloudellisten vaikutusarvioiden luotettavuutta ei laskennan monimutkaisuuden ja monien osatekijöiden vuoksi ole mahdollista kuvata tilastotieteellisellä luotettavuustasolla tai muulla yksittäisellä numerolla. Arvioiden luotettavuus riippuu pitkälti taustatietoina käytettävien käyntikertalaskentojen tarkkuudesta ja kävijätutkimusten onnistumisesta. Tuotettujen arvioiden luotettavuutta ja luotettavuuden muutosta tulevina vuosina kuvataan taulukon 1 indikaattoreilla. Mitä suurempia ovat luvut indikaattoreissa 1 ja 2, sitä luotettavampia ovat tulokset.

Ensimmäinen indikaattori kuvaa, kuinka monessa kohteessa käyntimääräarvio perustuu elektronisiin laskureihin. Muut seurantatavat ovat manuaalinen laskenta ja henkilökunnan tekemä arvio. Indikaattorit 2, 3 ja 4 viittaavat paikallistaloudellisten vaikutusten laskennassa käytettyyn kävijätutkimustietoon. Kävijätutkimuksissa uusittu rahankäyttökysymys (so. tutkimukset vuodesta 2008 eteenpäin) tuottaa luotettavampaa tietoa

kävijöiden rahankäytöstä kuin vanhemmissa tutkimuksissa käytetty kysymysmuotoilu. Samoin vaikutuslaskelmat, jotka perustuvat arvioitavan alueen kävijätutkimukseen, ovat luotettavampia kuin toisen alueen tietojen avulla lasketut luvut.

Koko maan kattavassa tutkimuksessa on jouduttu kerrannaisvaikutusarvioiden osalta tekemään yleistyksiä (puistoluokittaiset kertoimet), mikä vaikuttaa tulosten tarkkuuteen. Kävijätietoihin verrattuna kertoimien mahdollisella epätarkkuudella on kuitenkin vain pieni merkitys vaikutusarvioihin.

Taulukko 1. Luotettavuusindikaattorit.

	Indikaattori	Kohteiden lukumäärä 2009
1	Vuoden 2008 käyntimääräarvio perustuu laskureihin	35 / 45
2	Vaikutukset laskettu alueen omalla, vuonna 2008 tai 2009 tehdyllä kävijätutkimuksella	11 / 45
3	Vaikutukset laskettu alueen omalla, ennen vuotta 2008 tehdyllä kävijätutkimuksella	14 / 45
4	Vaikutukset laskettu jonkin toisen alueen kävijätutkimuksella	20 / 45

5 Tulosten tulkinta ja käyttö

Tuloksia tulkittaessa on muistettava paikallistaloudellisen vaikutusanalyysin luonne. Vaikutusanalyysissä ei mitata kokonaisarvoa tai edes osaa siitä, vaan se on kuvaus alueen rahavirroista ja niihin liittyvistä työpaikoista (kuva 1). Lukuja voidaan verrata alueiden ylläpitokustannuksiin, mutta kansallispuistojen kokonaisarvoa vaikutusanalyysi ei kuvaa. Tuloksista ei myöskään voida suoraan erottaa kohdealueen osuutta muista lähiseudun matkailullisista vetovoimatekijöistä. Erikseen raportoidaan niiden kävijöiden rahankäytöstä syntyvät vaikutukset, jotka ovat ilmoittaneet kohdealueen matkansa tärkeimmäksi kohteeksi. Näiden vaikutuslukujen voidaan tulkita kuvaavan kohdealueen vähimmäismerkittävyyttä.

Vaikutusarviot kuvaavat toteutuneita rahavirtoja ja niihin liittyviä työpaikkoja. Uusien investointien vaikuttavuuden arviointiin niitä ei voida suoraan käyttää, vaan tapauskohtaisesti on arvioitava mahdollisimman todenmukaisesti investointien mahdollinen vaikutus käyntimäärien kehitykseen.

Paikallistaloudellisen merkittävyyden arvioimiseksi kävijöiden rahankäytöstä syntyviä vuotuisia vaikutuksia verrattiin muutamissa kohteissa Metsähallituksen vuotuisiin ylläpitokustannuksiin (sis. investoinnit) (liite 5). Vertailuun valittiin sellaisia alueita, joissa vaikutuslaskelmat perustuivat uusiin kävijätutkimuksiin. Vertailu osoitti, että vaikutukset voivat olla jopa kaksikymmenkertaiset ylläpitokustannuksiin nähden (Oulanka).

6 Usein kysytyjä kysymyksiä

Mitä käytetyt käsitteet tarkoittavat?

- Tutkimuksessa käytettyjä käsitteitä on listattu liitteessä 6.

Miksi tällaisia tietoja tarvitaan?

- Tämän raportin avulla Metsähallitus pyrkii vastaamaan usealta taholta (ministeriöt, paikalliset toimijat, hankerahoittajat) luonnon virkistyskäytön paikallistaloudellisia vaikutuksia kohtaan esitettyyn kiinnostukseen.

Miksi samankaltaisten puistojen vaikutukset eroavat?

- Puistot ovat luonteeltaan erityyppisiä. Esimerkiksi Nuuksio ja Sipoonkorpi ovat tyypillisiä pääkaupunkiseudun lähivirkistyskohteita, jolloin käynteihin liittyvä rahankäyttö on vähäistä ja runsaasta käyntimäärästä huolimatta vaikutukset pienempiä kuin monilla muilla alueilla. Toisaalta kyse voi olla myös palvelujen vähäisyydestä eli kysyntää kyllä olisi (Repovesi), mutta palvelutarjonta on vähäistä.

Miksi liitteissä 1–5 osassa kohteista on merkintä ”vaikutukset laskettu kesäkauden kävijöiden rahankäytön perusteella”?

- Suurimmalla osalla alueista käyttö keskittyy kesään. Osa alueista on kuitenkin suosittuja myös talvella, ja niiden kävijätutkimukset jatkuvat talven yli. Talviaikaan kävijöiden rahankäyttö on tyypillisesti kesäkautta suurempaa, jolloin myös kokonaisvaikutukset kasvavat. Tässä vaiheessa raportoidaan kuitenkin kaikista puistoista tähänastisilla kävijätutkimuksilla saatu ensimmäinen arvio.

Kirjallisuus

- Chang, W-H. 2001: Variations in multipliers and related economic ratios for recreation and tourism impact analysis. – Dissertation thesis, Michigan State University. 150 s.
- Huhtala, M., Vatanen, E. & Berghäll, J. 2009: Kansallispuistomatkaailun paikallistaloudelliset vaikutukset – menetelmien vertailu. – Terra 121 (4). *painossa*
- Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Diksaite, L., Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F. S., Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. I. & Wallsten, P. 2009: Kävijäseuranta luontoalueilla – Pohjoismaiden ja Baltian kokemuksiin perustuva opas. – Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 166. 144 s.
- Metsähallitus 2009: Käyntimääriä suojelu- ja retkeilyalueilla sekä asiakaspalvelupisteissä. – <<http://www.metsa.fi/sivustot/metsa/fi/Eraasiatjaretkeily/Asiakastieto/Kayntimaarat/Sivut/Kayntimaariasuojelujaretkeilyalueillasekaasiakaspalvelupisteissa.aspx>>, viitattu 9.10.2009.
- MGM2 2009: MGM2. Michigan State University. – <<http://web4.msue.msu.edu/mgm2>>, viitattu 09.10.2009.
- Stynes, D. J., Probst, D. P., Chang, W-H. & Sun, Y. Y. 2000: Estimating National Park Visitor Spending and Economic Impacts: The MGM2 model. Michigan State University. – <<http://web4.canr.msu.edu/MGM2/MGM2.pdf>>, viitattu 12.10.2009.
- Vatanen, E. 2001: Puunkorjuun ja puunkuljetuksen paikallistaloudelliset vaikutukset Juvan, Keuruun ja Pielisen Karjalan seutukunnissa. – Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 825. 73 s.

Liite 1. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset kansallispuistoittain

Puisto	Kokonais-		Alue matkan		Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys-vaikutus (htv)	Käytetty kävijätutkimus	Käyntimäärä v. 2008
	tulo-vaikutus (milj. €)	työllisyysvaikutus (htv)	tärkein kohde: Tulo-vaikutus (milj. €)	tärkein kohde: Työllisyys-vaikutus (htv)			
Helvetinjärven kansallispuisto	0,7	8	0,3	4	Helvetinjärven kp:n kävijätutkimus 2006	32 977	
Hiidenportin kansallispuisto	0,7	9	0	1	Hiidenportin kp:n kävijätutkimus 2005	9 089	
Isojärven kansallispuisto	0,2	3	0,1	1	Helvetinjärven kp:n kävijätutkimus 2006	10 756	
Itäisen Suomenlahden kansallispuisto	0,6	8	0,3	4	Itäisen Suomenlahden kp:n kävijätutkimus 2007	17 000	
Kauhanevan-Pohjankankaan kansallispuisto	0,1	1	0,1	1	Kauhaneva-Pohjankankaan kävijätutkimus 2007	3 743	
Kolin kansallispuisto *	3,5	47	1,5	19	Kolin kp:n kävijätutkimus 2009 *	110 000	
Koloveden kansallispuisto	0,7	8	0,1	2	Linnansaaren kp:n kävijätutkimus 2006	6 715	
Kurjenrahkan kansallispuisto	0,2	3	0,2	2	Kurjenrahkan kp:n kävijätutkimus 2007	31 633	
Lauhanvuoren kansallispuisto	0,2	2	0,1	1	Lauhanvuoren kp:n kävijätutkimus 2007	10 199	
Leivonmäen kansallispuisto	0,3	3	0,2	2	Helvetinjärven kp:n kävijätutkimus 2006	14 541	
Lemmenjoen kansallispuisto *	0,3	4	0,2	2	Käsivarsi-Kilpisjärvi alueen kävijätutkimus 2009	10 000	
Liesjärven kansallispuisto	0,8	10	0,4	5	Seitsemisen kp:n kävijätutkimus 2006-2007	29 423	
Linnansaaren kansallispuisto	2,9	35	0,6	8	Linnansaaren kp:n kävijätutkimus 2006	28 900	
Nuuksion kansallispuisto *	1,6	13	0,9	7	Nuuksion kp:n kävijätutkimus 2009*	175 325	
Oulangan kansallispuisto	14,2	183	6,5	84	Oulangan kp:n kävijätutkimus 2009	162 966	
Pallas-Yllästunturin kansallispuisto*	11,5	152	6,8	90	Pyhä-Luoston kp:n kävijätutkimus I ja II 2009*	329 439	
Patvinsuon kansallispuisto	0,6	8	0,2	3	Patvinsuon kp:n kävijätutkimus 2007	12 194	
Perämeren kansallispuisto	0,2	2	0,1	1	Itäisen Suomenlahden kp:n kävijätutkimus 2007	5 060	
Petkeljärven kansallispuisto	1,0	13	0,3	4	Patvinsuon kp:n kävijätutkimus 2007	20 130	
Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto	0,1	1	0,1	1	Kurjenrahkan kp:n kävijätutkimus 2007	11 000	
Pyhä-Häkin kansallispuisto	1,0	12	0,1	1	Pyhä-Häkin kp:n kävijätutkimus 2007	13 532	
Pyhä-Luoston kansallispuisto *	4,0	53	2,4	31	Pyhä-Luoston kp:n kävijätutkimus I ja II 2009 *	114 100	

* Tulokset laskettu kesäkauden kävijöiden rahankäytön perusteella. Tyypillisesti talvimatkailliat jättävät alueelle enemmän rahaa.

Kansallispuisto	Kokonais- tulovaikutus (mlj. €)	Kokonais- työllisyysvaikutus (htv)	Alue matkan tärkein kohde: Tulovaikutus (mlj. €)	Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys- vaikutus (htv)	Käytetty kävijätutkimus	Käyntimäärä v. 2008
Päijänteen kansallispuisto	0,5	6	0,3	3	Päijänteen kp:n kävijätutkimus 2008	14 269
Repoveden kansallispuisto	1,7	21	1,3	15	Repoveden kp:n kävijätutkimus 2007	75 628
Riisitunturin kansallispuisto	0,7	9	0,3	4	Oulangan kp:n kävijätutkimus 2009	7 996
Rokuan kansallispuisto	1,7	23	0,1	2	Hiidenportin kp:n kävijätutkimus 2005	23 258
Saaristomeren kansallispuisto	3,4	41	1,9	22	Saaristomeren kp:n kävijätutkimus 2008	51 072
Salamajärven kansallispuisto	0,4	6	0,1	2	Patvinsuon kp:n kävijätutkimus 2007	8 973
Seitsemisen kansallispuisto	1,3	16	0,6	8	Seitsemisen kp:n kävijätutkimus 2006-2007	44 450
Syötteen kansallispuisto	2,2	30	1,9	25	Syötteen kp:n ja retkeilyalueen kävijätutkimus 2005	36 457
Tammisaaren saariston kansallispuisto	3,3	39	2,1	24	Tammisaaren kp:n kävijätutkimus 2007	49 222
Tiikkajärven kansallispuisto	0,3	4	0,1	1	Patvinsuon kp:n kävijätutkimus 2007	6 388
Torransuon kansallispuisto	0,2	2	0,1	2	Kurjenrahkan kp:n kävijätutkimus 2007	22 706
Urho Kekkosen kansallispuisto *	8,8	116	5,2	69	Pyhä-Luoston kp:n kävijätutkimus I ja II 2009 *	252 191
Valkmusan kansallispuisto	0,2	2	0,1	1	Kauhanevan-Pohjankankaan kävijätutkimus 2007	7 000
Kansallispuistot yhteensä	70,1	893	35,6	452		1 758 332
Keskiarvo / puisto	2,0	26	1,0	13		50 238

* Tulokset laskettu kesäkauden kävijöiden rahankäytön perusteella. Tyypillisesti talvimatkailijat jättävät alueelle enemmän rahaa.

Liite 2. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset valtion retkeilyalueilla

Retkeilyalue	Kokonais- tuloavaikutus (milj. €)	Kokonais- työllisyysvaikutus (htv)	Alue matkan tärkein kohde: Tuloavaikutukset (milj. €)	Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys- vaikutukset (htv)	Käytetty kävijätutkimus	Käyntimäärä v. 2008
Evon retkeilyalue	2,5	31	1,1	14	Teijon retkeilyalueen kävijätutkimus 2008	50 000
Hossan retkeilyalue	2,4	32	1,4	19	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009	52 785
Iso-Syötteen retkeilyalue	1,6	21	1,3	18	Syötteen kp:n ja retkeilyalueen kävijätutkimus 2005	25 584
Kylmäluoman retkeilyalue	1,4	19	0,8	11	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009	31 052
Oulujärven retkeilyalue	1,2	15	0,7	9	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009	23 618
Ruunaan retkeilyalue	4,0	53	2,3	31	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009	87 287
Teijon retkeilyalue	3,8	46	1,7	21	Teijon retkeilyalueen kävijätutkimus 2008	75 129
Valtion retkeilyalueet yhteensä:	16,9	217	9,3	123		345 455
Keskiarvo / alue	2,4	31	1,3	18		49 351

Liite 3. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset muutamilla muilla suojelualueilla

Alue	Kokonais- tulovaikutus (milj. €)	Kokonais- työllisyysvaikutus (htv)	Alue matkan tärkein kohde: Tulovaikutukset (milj. €)	Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys- vaikutukset (htv)	Käytetty kävijätutkimus	Käyntimäärä v. 2008
Punkaharju	12	144	4,5	54	Punkaharjun luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2008	100 000
Sipoonkorpi	0,04	0	0,03	0	Sipoonkorven kävijätutkimus 2009	34 775
Käsivarsi-Kilpisjärvi *	2,3	31	1,2	16	Käsivarsi-Kilpisjärven kävijätutkimus 2009	70 784
Muut kohteet yhteensä:	14,3	175	5,73	70		
Keskimäärin / alue	4,8	58	1,9	23		

* Tulokset on laskettu kesäkauden kävijöiden rahankäytön perusteella. Tyypillisesti talvimatkailijat jättävät alueelle enemmän rahaa.

Liite 4. Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset kaikilla alueilla

Alue	Kokonais- tulovaikutus (milj. €)	Kokonais- työllisyys- vaikutus (htv)	Alue matkan tärkein kohde: Tulovaikutus (milj. €)	Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys- vaikutus (htv)	Käytetty kävijätutkimus	Käyntimäärä v. 2008
Evon retkeilyalue	2,5	31	1,1	14	Teijon retkeilyalueen kävijätutkimus 2008	50 000
Helvetinjärven kansallispuisto	0,7	8	0,3	4	Helvetinjärven kp:n kävijätutkimus 2006	32 977
Hiidenportin kansallispuisto	0,7	9	0	1	Hiidenportin kp:n kävijätutkimus 2005	9 089
Hossan retkeilyalue	2,4	32	1,4	19	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009	52 785
Isojärven kansallispuisto	0,2	3	0,1	1	Helvetinjärven kp:n kävijätutkimus 2006	10 756
Iso-Syötteen retkeilyalue	1,6	21	1,3	18	Syötteen kp:n ja retkeilyalueen kävijätutkimus 2005	25 584
Itäisen Suomenlahden kansallispuisto	0,6	8	0,3	4	Itäisen Suomenlahden kp:n kävijätutkimus 2007	17 000
Kauhanevan-Pohjankankaan kansallispuisto	0,1	1	0,1	1	Kauhaneva-Pohjankankaan kävijätutkimus 2007	3 743
Kolin kansallispuisto *	3,5	47	1,5	19	Kolin kp:n kävijätutkimus 2009 *	110 000
Koloveden kansallispuisto	0,7	8	0,1	2	Linnansaaren kp:n kävijätutkimus 2006	6 715
Kurjenrahkan kansallispuisto	0,2	3	0,2	2	Kurjenrahkan kp:n kävijätutkimus 2007	31 633
Kylmäluoman retkeilyalue	1,4	19	0,8	11	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009	31 052
Käsivarsi-Kilpisjärvi *	2,3	31	1,2	16	Käsivarsi-Kilpisjärven kävijätutkimus 2009	70784
Lauhanvuoren kansallispuisto	0,2	2	0,1	1	Lauhanvuoren kp:n kävijätutkimus 2007	10 199
Leivonmäen kansallispuisto	0,3	3	0,2	2	Helvetinjärven kp:n kävijätutkimus 2006	14 541
Lemmenjoen kansallispuisto *	0,3	4	0,2	2	Käsivarsi-Kilpisjärvi alueen kävijätutkimus 2009	10 000
Liesjärven kansallispuisto	0,8	10	0,4	5	Seitsemisen kp:n kävijätutkimus 2006-2007	29 423
Linnansaaren kansallispuisto	2,9	35	0,6	8	Linnansaaren kp:n kävijätutkimus 2006	28 900
Nuukсион kansallispuisto *	1,6	13	0,9	7	Nuukсион kp:n kävijätutkimus 2009*	175 325
Oulangan kansallispuisto	14	181	6,5	83	Oulangan kp:n kävijätutkimus 2009	162 966
Oulujärven retkeilyalue	1,2	15	0,7	9	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009	23 618
Pallas-Yllästunturin kansallispuisto*	11,5	152	6,8	90	Pyhä-Luoston kp:n kävijätutkimus I ja II 2009*	329 439
Patvinsuon kansallispuisto	0,6	8	0,2	3	Patvinsuon kp:n kävijätutkimus 2007	12 194
Perämeren kansallispuisto	0,2	2	0,1	1	Itäisen Suomenlahden kp:n kävijätutkimus 2007	5 060

Alue	Kokonais- tulovaikutus (milj. €)	Kokonais- työllisyys- vaikutus (htv)	Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys- vaikutus (htv)	Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys- vaikutus (htv)	Käytetty kävijätutkimus	Käyntimäärä v. 2008
Petkeljärven kansallispuisto	1	13	0,3	4	Patvinsuon kp:n kävijätutkimus 2007	20 130
Punkaharju	12	144	4,5	54	Punkaharjun luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2008	100 000
Puurijärven ja Isonsuon kansallispuisto	0,1	1	0,1	1	Kurjenrahkan kp:n kävijätutkimus 2007	11 000
Pyhä-Häkin kansallispuisto	1	12	0,1	1	Pyhä-Häkin kp:n kävijätutkimus 2007	13 532
Pyhä-Luoston kansallispuisto *	4	53	2,4	31	Pyhä-Luoston kp:n kävijätutkimus I ja II 2009 *	114 100
Päijänteen kansallispuisto	0,5	6	0,3	3	Päijänteen kp:n kävijätutkimus 2008	14 269
Repoveden kansallispuisto	1,7	21	1,3	15	Repoveden kp:n kävijätutkimus 2007	75 628
Risitunturin kansallispuisto	0,7	9	0,3	4	Oulangan kp:n kävijätutkimus 2009	7 996
Rokuan kansallispuisto	1,7	23	0,1	2	Hiidenportin kp:n kävijätutkimus 2005	23 258
Ruunaan retkeilyalue	4	53	2,3	31	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009	87 287
Saaristomeren kansallispuisto	3,4	41	1,9	22	Saaristomeren kp:n kävijätutkimus 2008	51 072
Salamajärven kansallispuisto	0,4	6	0,1	2	Patvinsuon kp:n kävijätutkimus 2007	8 973
Seitsemisen kansallispuisto	1,3	16	0,6	8	Seitsemisen kp:n kävijätutkimus 2006-2007	44 450
Sipoonkorpi	0,04	0	0,03	0	Sipoonkorven kävijätutkimus 2009	34 775
Syötteen kansallispuisto	2,2	30	1,9	25	Syötteen kp:n ja retkeilyalueen kävijätutkimus 2005	36 457
Tammisaaren saariston kansallispuisto	3,3	39	2,1	24	Tammisaaren kp:n kävijätutkimus 2007	49 222
Teijon retkeilyalue	3,8	46	1,7	21	Teijon retkeilyalueen kävijätutkimus 2008	75 129
Tiilikajärven kansallispuisto	0,3	4	0,1	1	Patvinsuon kp:n kävijätutkimus 2007	6 388
Torronsuon kansallispuisto	0,2	2	0,1	2	Kurjenrahkan kp:n kävijätutkimus 2007	22 706
Urho Kekkosen kansallispuisto *	8,8	116	5,2	69	Pyhä-Luoston kp:n kävijätutkimus I ja II 2009 *	252 191
Valkmusan kansallispuisto	0,2	2	0,1	1	Kauhanevan-Pohjankankaan kävijätutkimus 2007	7 000
Yhteensä	100,94	1281	50,53	643		
Keskimäärin / puisto	2,3	29	1,1	15		52 326

Liite 5. Seitsemän alueen kustannus-tuottosuhte

Alue	Ylläpito- kustannukset € (sis. Investoinnit)	Kokonais- tulovaikutus (milj. €)	Kokonais- työllisyys- vaikutus (htv)	Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys- vaikutukset (milj. €)	Alue matkan tärkein kohde: Työllisyys- vaikutukset (htv)	Käyntimäärä v. 2008	Käytetty kävijätutkimus
Kolin kansallispuisto *	450 000	3,5	47	1,5	19	110 000	Kolin kp:n kävijätutkimus 2009 *
Nuuksion kansallispuisto *	374 000	1,6	13	0,9	7	175 325	Nuuksion kp:n kävijätutkimus 2009*
Pyhä-Luoston kansallispuisto *	300 000	4,0	53	2,4	31	114 100	Pyhä-Luoston kp:n kävijätutkimus I ja II 2009 *
Oulangan kansallispuisto	700 000	14,0	181	6,5	83	162 966	Oulangan kp:n kävijätutkimus 2009
Ruunaan retkeilyalue	178 000	4,0	53	2,3	31	87 287	Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009
Punkaharju	103 000	12	144	4,5	54	100 000	Punkaharjun luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2008
Teijon retkeilyalue	191 000	3,8	46	1,7	21	75 129	Teijon retkeilyalueen kävijätutkimus 2008

* Tulokset on laskettu kesäkauden kävijöiden rahankäytön perusteella. Tyypillisesti talvimatkaillijat jättävät alueelle enemmän rahaa.

Liite 6. Tutkimuksessa käytettyjä käsitteitä

Alueluokitus: Vaikutuslaskennan avuksi luotu neliportainen kohteiden lähialueiden asukastiheyttä ja matkailuluonnetta kuvaava luokitus.

Kokonaistulovaikutukset: Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset (sis. johdetut) tulovaikutukset / vuosi.

Kokonaistyöllisyysvaikutukset: Kävijöiden rahankäytöstä lähialueelle syntyvät välittömät ja välilliset (sis. johdetut) henkilötyövuodet.

Kotimaiset matkailijat: Kohteen lähialueen ulkopuolelta Suomesta tulevat kävijät.

Kävijätutkimus: Metsähallituksen kohteissa toteutettu vakioitu kävijätutkimus, joka toistetaan n. 5 vuoden välein.

Käyntimäärä: Vuotuinen Metsähallituksen tietoihin perustuva käyntien määrä kohteessa.

Lähialue: Kohteelle erikseen määritelty sijainti- ja lähikunnat käsittävä alue.

Majoittujat: Kohteessa tai sen lähialueella vähintään yhden yön majoittuneet kävijät.

Paikalliset kävijät: Kohteen lähialueella asuvat kävijät.

Päiväkävijät: Kävijät, jotka eivät ole yöpyneet kohteessa tai sen lähialueella.

Välittömät vaikutukset: Kävijöiden rahankäytöstä aiheutuvat välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset lähialueen yrityksissä.

Välilliset ja johdetut vaikutukset: Välittömät vaikutukset kertautuvat välillisiksi vaikutuksiksi, kun välitöntä tuloa saavat yritykset ostavat muilta alueen yrityksiltä tuotteita ja palveluita sekä maksavat palkkaa työntekijöille, jotka käyttävät tulonsa tuotteiden ja palveluksien ostoon alueella (johdetut vaikutukset). Osa välillisistä vaikutuksista vuotaa alueen ulkopuolelle.